

3 / 2011

Prospökkäri

Lapin Kullankaivajain Liitto Ry:n jäsenlehti

Aikalaiskuvaa
Lemmenjoen
kultamailta

onnen hippuja

Onnen hippuja kertoo millaista on kaivaa kultaa Suomen Lapissa 2010-luvulla. Teos esittelee vuodenkierron Lemmenjoen rikkailla kultamaililla – tunturissa tietttömiä taivaleiden takana.

Pitkä aika on kulunut siitä, kun kullanhuhdonta riitti mies, lapio ja vaskooli. Yksinäisten miesten maailmasta on tullut perheiden työpaikka ja koti. Vuosikymmenten mittaan maata on opittu hyödyntämään tehokkaasti mutta ympäristöä kunnioittaen. Lyhyt kesä rajoittaa kaivukautta. Siitä huolimatta kaivinkone seisautuu, kun sen alle pesineen västäräkin poikaset kuoriutuvat.

Seppo Kummalan tekstit esittelevät valtausten ja kaivospiirien historiaa, kullankaivajien perhetarinoita ja saavutuksia. Lämminhenkisesti kerrotaan karuakin tarinaa: miltä tuntuu, kun töitä paiskitaan kellon ympäri, huoltomatkat ovat pitkiä ja hankalia, kulut ovat korkeat eikä maa anna toivottua kultaa.

Ilkka Ärrälä näyttää kuvillaan millaista on elää Lemmenjoella unohtumattoman luonnon keskellä. Lukijan on helppo aistia ainutlaatuinen tunnelma ja pienen yhteisön kantava voima. *Onnen hippuja* jakaa myös kulturalistisista syntyvän yhteisen riemun. Raskas raadanta taukoaa, kun porukalla vietetään hauskaa juhannusjuhlaa tai perinteisiä Pekanpäiviä.

Heinäkuussa 2011 voimaan astunut uusi kaivoslaki on lopettamassa koneellisen kullanhuhdonnan. *Onnen hippuja* dokumentoi Lemmenjoen kullankaivajien työtä – juuri ennen kuin ammattikunta kokonaan katoaa.

Onnen hippuja
– Aikalaiskuvaa
Lemmenjoen
kultamailta

Teksti: Seppo Kummala
Valokuvat: Ilkka Ärrälä
Ulkoasu: Anu Törmä
Kustantaja: Törmä-Ärrälä oy

Yli 200-sivuinen runsaasti
kuvitettu teos ilmestyy
joulukuussa 2011.
Englanninkielinen teos
ilmestyy keväällä 2012.

**Hyödynnä
ennakko-
tilaajan
tarjous ja tilaa
30.11.2011
mennessä!**

Ennakkotilaajan hinta
39 €

+ lähetyskulut, kun tilaat 30.11.2011 mennessä.
Teoksen normaalihintana on 45 euroa + lähetyskulut

Tilaukset:

**Anu Törmä, anu@torma-arrala.fi
tai puh. 0400 868 503
Ilkka Ärrälä, ilkka@torma-arrala.fi**

KANSI: Syksy on sadonkorjuun aikaa kultamiehelle: perinteisesti paras kultapaikka löytyy syksyllä juuri ennen kaivoksen sulkemista ja sikanauta-tölkitkin vaihtuvat riekorintaan. Kuva: Kai J. Rantanen.

Prospäkkäri 3/2011

Tässä numerossa:

4 - 5	Pääkirjoitukset
6 - 10	Zlotoryja 2011
11	Pikkujoulukutsu
12 - 13	Kiristääkö vanne päätäsi?
14 - 16	Metallinpaljastinlöytö Bizebaze Palsilta
17	LKL:n ylimuistoinen valokuvauskilpailu
18 - 20	20-grammainen Pönkylä Sopukullasta
21 - 23	Graniitti-intrusion aiheuttama muuttumiskehä Kukkaroselässä
24	Kultaristeily 2012
25	Vanhenevien valtausten omistajat - herätys
26-27	Latvasta tyhen
28	Jäsenmaksumuistutus
29 - 30	Petronellan kolmion isommuus
33	Merkkipäivät

Prospäkkäriin aineisto on tekijänoikeuslain suojaama ja julkaistujen artikkelien ja kuvien osittainkin lainaaminen tai kopiointi täten kielletään.

Prospäkkäri

Lapin Kullankaivajain
Liitto Ry:n jäsenlehti

35. vuosikerta
Ilmestyy 4 kertaa vuodessa

Vastaava päätoimittaja:
Kai J Rantanen

Toimitus:
PL 86, 99871 Inari

Ilmoitushinnat:
1/1 s. 312 € (2. kansi)
1/1 s. 240 €
1/2 s. 162 €
1/3 s. 108 €
1/4 s. 84 €

Graafinen suunnittelu ja taitto:
Liisa Hertell, LH Viestintä

Paino:
Tammerprint Oy, Tampere

Hallitus

Puheenjohtaja:
Jouko Korhonen
Haukiputaantie 752
90910 Kontio
jouko.korhonen@kultavieste.inet.fi
p. 040 344 2200 (klo 17 jälkeen)

Varapuheenjohtaja:
Hannu Viranto
Eteläranta 42,
96300 Rovaniemi
p. 0400 182 964

Sihteeri: Kai J Rantanen
PL 57, 99871 Inari
p. 040 7746 773
mullin.mallin@gmail.com

Jukka Kela
Pehkoskurru, 99885 Lemmenjoki

Esko Orava
Mellantie 14, 97220 Sinettä
Jouni Patokallio
Hallintotie 9 A 9, 14500 Iittala
p. 040 715 4031

Mika Telilä
Torisevantie 55, 37310 Tottijärvi
puh: 0400 631 196
mika.telila@kolumbus.fi

PANKKITILIT:
Jäsenmaksut vain tälle tilille:
Nordea 217738-4977
Muut maksut: Nordea 120130-103183

JÄSENASIAIT

Lapin Kullankaivajain Liitto Ry,
PL 86, 99871 Inari
puh. 0400 836 500
s-posti: info@kullankaivajat.fi
kotisivut: www.kullankaivajat.fi

Mullis', päätoimittaja

Köyhä kuoli Inarissa

Inarissa kuoli vanha fakiiri. Arabiankielinen alkuksana ريقف tarkoittaa köyhää, käsite itsessään askeettia. Lujanyrkkinen fakiiri olikin luontevasti Lemmenjoen vanhojen kultamiesten väärti. Minä sain sen väärtiyden perintönä **Korhosen Yrjöltä** ja muilta. Köyhyys ja asketismi olivat jo valmiiksi otsaan kirjoitettuihin.

Yhtenä tympeänä talvi-iltana, kun testottiin tympeää keskikaljaa kitusiin tyhjässä Ranta-Marissa, vanha fakiiri avautui.

"Poitsu.", se sanoi.

"Saat vanhan tulennielijän neuvon." Siemaisi olutta. Liikkeen hitaus kertoi, että liekit oli nieltty sammuksiin jo joskus 50-luvulla itäblokkiin suuntautuneilla sirkuskiertueilla.

"Älä koskaan puhalla vastatuuleen." Huonosti pureskeltujen lasinsirpaleiden ja partaterien viiltämät arvet suupielessä vetämässä surumielistä hymyä vinoon.

Kennedyn sukusaagassa kerrotaan salamurhasta suvun päämieheksi hengissä säilyneen **Teddyn** todenneen taas uuden traagisen hämmingin jälkeen, että joku tuolla ylhäällä ei pidä meistä. Kullankaivajillakin on viime vuosien hämmingin ja salamurhan jälkeen täysi syy todeta, että tuolla ylhäällä joku ei pidä meistä. Meidän kohdalomme ei liity jumaluusoppiin, vaan virkamiehiin eri hallinnonaloilla. Samaa tosin puhuttiin Kennedyistäkin.

Talvivaaran monimetallikaivos on iso aukaisu, 8 kilometriä kanttiinsa. Koska alueella on ajateltu isosti, ovat ympäristövaikutuksetkin yllättäneet sekä toimijat että valvojat.

Ympäristöministeri **Ville Niinistö** (vihr.) oli terhakka, mutta ympäripyöreän varovainen lausunnoissaan kaivokselle ryntäessään. Toiminnan keskeyttäminen ei ole ympäristöministerin lausuman mukaan ensimmäinen vaihtoehto.

Edellinen, Talvivaaraan sijoittanut ministeri (kesk.) taas oli sitä mieltä, että ammattimaisen kullankaivun alasajo on ainoa vaihtoehto Lem-

menjoella. Perusteluja, jotka osoittaisivat etteikö käytettävissä olevilla resursseilla olisi pyritty minimoimaan ympäristölle aiheutuvia haittoja, ei ole vielä kukaan kuultu. Lapin Radio uutisoi Sámi Radiolta adoptoidun uutisen pohjalta elokuussa 2010 kuormitettujen vesialueiden alumiinipitoisuuksien olleen niin korkeita, että koetilanteesta vastaavilla pitoisuuksilla puolet kirjolohista olisi kuollut.

Uutinen ei kertonut, että kuormitetut näytteet olivat kaivumontuista eivätkä altaiden ulkopuolisesta vesistöstä. Lapin Radion uutinen toteaa, että alumiinin todellisista vaikutuksista alueen kalakantoihin ei ole varmaa tietoa, sillä tutkijat eivät tienneet millaisesta alumiinista on kysymys. Myöhemmin ulkopuolisen konsulttitoimiston vesistö tarkkailuraporteista varmistui, että alumiini oli pääosaltaan sellaisessa muodossa, että mitään kirjolohikuolemia Lemmenjoella ei olisi aiheutunut. Kuulijaa ihmettytti, että mitä hittoa ne kirjolohet yleensäkin tekevät Lemmenjoen ammattikaivajien saostusaltaissa.

Eduskunta oli siinä vaiheessa jo ohjattu tekemään päätöksensä.

Köyhä kuoli Inarissa, Talvivaarassa porssi-yhtiön porskuttelu jatkuu.

Pureskellaan me jatkossa paremmin lasinsirut ja koetetaan olla irtistelemättä nieltäviä partateriä paskantaessa.

Ei koskaan enää puhalleta vastatuuleen.

Mullis'

Syksy saa – elämä ja kullankaivu jatkuu

Niin se vierähti, kesä 2011 muistojen joukkoon. Uusi kaivoslaki tuli voimaan, vaikka ei erityisemmin haluttu. Lakiin liittyvä asetus on vielä viimeistä sinettiä vailla. Ja uusi viranomaisen molempia tulkitsemassa on aloitellut osin Helsingissä, osin Rovaniemellä. Kävimme tapaamassa kaivosyli-insinööri **Liikamaata**, joka vaikutti ihan tolkun mieheltä.

Uudelle viranomaiselle ovat ensimmäisenä siirtyneet juuri meidän kullankaivajien asiat. Hyvänä uutisena voidaan todeta, että uusia valtauksia (kullanhuuhdontalupia) on pienen tauon jälkeen alkanut putkahdella. Ja tällä kertaa kaikki luvat tulevat julki internetissä (<http://www.tukes.fi/kaivosasiat>).

Jäsenvaltausten osalta tilanne on vuosi vuodelta mielenkiintoisempi. Kaivajien määrä on ainakin Palsilla aika-ajoin saavuttanut maksiminsa, enempää ei kerta kaikkiaan mahdu. Ja kun löydökset ovat sekä määrällisesti että yksittäisten hippujen osalta nousseet uutiskynnyksen ylittävään luokkaan, on eräs ja toinenkin oman valtuksen omaava alkanut miettimään oman valtuksen mielekkyyttä. Uuden lain mukaiset noussevat maksut heittävät vielä lisää kiviä kenkiin. LKL etsii aktiivisesti uusia jäsenvaltauksia, joten jos aiot luopua omastasi, syystä tai toisesta, kerro siitä liiton toimistolle, pohditaan yhdessä ratkaisua. Suunnattu jäsenmaksukolehti tuotti hyvin panostusmahdollisuuksia tähän suuntaan.

Konekaivun osalta pahimmat pelot kiihtyvästä kaivusta ja sen ympäristövaikutuksista eivät onneksi käyneet toteen. Lemmenjoen alueella viranomaiset kävivät hyvin ahkerasti ottamassa

näytteitä yhteistarkkailun näytteiden lisäksi. Näiden osalta perästä kuuluu, silminnäkijäkommenttina voin todeta, että ei ole syytä huoleen.

Isomushippujen osalta kesä oli myös erikoinen. Paljon kaivettiin sekä koneilla että lapioilla. Pitkään näytti siltä, että kesän painavin jää varsin kevyeksi, mutta lopulta Miessijoki näytti jälleen suuruutensa. Onnea löytäjille. Isomuksista puheenollen haluan vielä onnitella **Kurkisen Mattia** mahtavasta kultahipusta, ja vielä metalinpaljastimella, kaiken huipuksi liiton jäsenvaltaukselta. Uraa uurtavan hienoa!

Kullankaivajat saivat Geopark-hankkeen osalta jonkun verran negatiivista julkisuutta. Tilanne näytti meidän näkökulmastamme siltä, että olimme ainoat hankkeeseen epäillen suhtautuvat, joten meidät haluttiin vaintaa. Näin ollen julkaisimme oman vastineemme mediassa (kts. www.kullankaivajat.fi). Projekti jatkuu ja hyvä niin, odotamme innolla rakentavaa yhteistyötä.

Viime lehdessä peräänkuulutin EIT-valitukseen nopeampia vaihtoehtoja. Yhtään kontaktia ei tullut, joten palataan asiaan vuonna 2020. Uusi kaivoslaki on voimassa, ja siitä huolimatta hengissä ollaan, kullan hinta taas uusissa korkeuksissa ja kullankaivu jatkuu. Ja vielä pikkujouluaikin pukkaa, joten yritetään selvittää siitäkin.

Jokke

Zlotoryja 2011

On vuosi 2000. Kullanhuuhdonnan MM-kisat ovat ensimmäisen kerran Puolassa. Suomen ykköstykki hylätään, kilpailijoita kiskotaan kesken suorituksen ylös altaasta. Hiekka on hidasta ja hiput liukkaista. Kukaan tunnetuista ei menesty ja miesten sarjan sekä joukkuekisan voittaa isäntämaa ylivoimaisesti. Homma haiskahtaa.

Elokuu 2011. Kultakansa koontuu toista kertaa Puolan vanhimpaan kaupunkiin Zlotoryjaan. Syksyinen kolmekymmentä hipova helle painaa päälle ja olut maksaa noin kuudesosan kotimaan lentokenttä hinnasta. Muistamme hyvin edellisen reissun vaikeudet, muutama suomalainen on jopa jäänyt kotiin näillä mietteillä.

Maanantai – avajaiskulkue, taas kerran aivan liian pitkä. Kylän väkeä on toki paljon, mutta silti, yksikin kilometri riittäisi, varsinkin suomalaisille joiden keski-ikä hippoo kuuttakymmentä. Kilpailijat saavat tuntumaa olutelttaan, jossa aine onkin koti-maista vahvempaa.

Tiistai – ohjelman mukaan epävirallisia sarjoja. Yllättäen aloitammekin suoraan miesten kuuman sarjan karsinnalla, vartin yli yhdeksän ensimmäisillä pullahtaneilla on

jo kisaviikko takana. Joku sanoo jo ääneen: Puola on paska maa. Iltapäivällä naisten karsinnoissa Suomen naiset vuorostaan putoavat ahkerasti.

Keskiviikko – karsinnat jatkuvat. Illalla WGA:n vuosikokous antaa Eväjärvelle luvan käyttää EM-kisoissa sähköistä ajanottoa ja Ruotsille myönnetään vuoden 2014 kisavastuu. Himoksen EM-kisat esittäytyvät kisayleisölle.

Torstai – kahden, kolmen ja viiden hengen joukkueita ja kahta perinnesarjaa vas-katessa aika kuluu. Kolmen hengen joukkueissa molemmat semifinaalit uusitaan, kun hippuja löytyy enemmän kuin on piilotettu. Eteläafrikkalaisten 60 hengen ammatilaistanssiryhmä hurmaa yöesityksensä. Kullanhuuhdonnan kanssa asialla ei taida olla mitään tekemistä.

Perjantai – kärkiveikkailussa Hollanti on

Jouko Korhonen

Maajoukkuekisan aikana kannustus on kiivaimmillaan. Huutosakkia johtavat Pentti Hongisto ja Tapio Vaali.

vahvoilla: miesten semifinaalissa viidestä mukaan lähteneestä kaikki ovat vielä mukana, suomalaisista mukana enää kuusi neljästäkymmenestä! Ennakkosuosikkeja jouuu laulukuoroon: Itävallan ykköstykki **Leo Deinhofer** putoaa yllättäen jatkosta. Saksan **Tobias Dieterich** saa vaskooliinsa ison kiven, provosoituu siitä, hukkaa hippuja ja tekee turhaan protestin. Suomalaisryhmä kaljarteltalla (kuudetta päivää voissa paistettua läskiä ja kuuden prosentin olutta) kuulee korkkareista tuttuja germaanikielen kirouksia ja hämmästyttävän viileää italialaista vastausta WGA:n presidentiltä. Ei auta itku, paras saksalainen on lopullisesti ulkona. Hupilajina vedetyssä yövaskauksessa Suomeen tulee ensimmäinen mitali – kol-

men hengen joukkueen pronssi.

Lauantai – semifinaalipäivä, viikon vaikein päivä. Ruotsalaisille tulee täystyrmäys: vain **Thomas Linnarsson** pääsee finaaliin, naisista ei kukaan. Pelätty isäntämaan **Tadeusz Wasilewicz** hukkaa peräti kolme hippua ja on ulkona.

Kyyti on kylmää suomalaisillekin, finaaliin pääsevät sentään **Veikko Keränen, Reijo Nivala, Jari Järvinen** ja **Mikko Pihlman**. Naisista **Pia Turunen, Anita Räisänen, Kaarina Jauhiainen, Mirja Tunturi, Heljä Sivula, Marjatta Kannisto** ja **Tuija Tunturi**.

Sunnuntai – finaalit. Päivä alkaa viiden hengen finaaileilla. Suomen Möyriävät Mäyrät vetää ensimmäisen virallisen sarjan mi-

Jouko Korhonen

Hetki ennen finaalia, keskittymässä Jari Järvinen ja Veikko Keränen, taustalla kolmanneksi tuleva Sam Sosef (nro 29).

talini kotiin. Voitto menee Saksaan Dieterichin klanille. Kolmen hengen joukkue puolestaan Itävaltaan, Deinhofereille. Kahden hengen joukkue taas Saksaan, suomalaisittain tilanne on huonompi kuin vuosiin. Keskieurooppalaisten leipälajeissa Batea- ja Klondikevaskooleilla suomalaiset Veikko Keränen ja **Antti Seppälä** sentään nöyryyttävät isäntämaata ottamalla mitaleita.

Veteraanien finaalissa vanha kettu **Ape Järvinen** vetää huippuajan ja kohahduttaa yleisöä kertomalla löytäneensä 11 hippua, muilla on alle kymmenen. Moni jo onnit-

Eväjärven kyläyhdistys järjestää kullanhuhdonnan EM-kisat Himoksella kesäkuussa 2012. Mainoslady kuvassa on Kaarina Jauhiainen.

Anna-Maija Rae

Suomalaiset viihtyivät vuoroin altaassa, vuoroin katsomossa kannustamassa omiaan. Etualalla kisakonkari Anita Patala ja hänen takanaan Lapin Kullankaivajain Liiton puheenjohtaja Jouko Korhonen.

telee, kunnes tulokset naulataan seinään: Ruotsin **Stig Söderlund** on ainoana löytänyt 12 hippua ja saavuttaa näin ensimmäisen maailmanmestaruutensa. Hopea kuitenkin Suomeen. Veikko Keränen ottaa pronssin hänelle hitaalla, yli kahden minuutin ajalla.

Jäljellä on enää kuumat naisten ja miesten finaalit. Tornion Vaskoolivelho **Vegeli-us Kepposmus** vaihtaa yllättäen vaskoolinsa takaisin tiheäuraiseksi. Joku näkee hänet harjoittamassa tyrtärtään Pia Turusta harjoitusaltaalla vielä hetkeä ennen finaaaleja.

Naisten finaaliassa odotetusti kärjessä nousee Irävallan **Hilde Deinhofer**, sen jälkeen yllättäen Hollannin (2006 MM) **Esther Van Diggelen**. Turusen Pia tuskaillee hippujen poiminnassa ja saa kuin saakin kohtuujassansa hommansa päätökseen, mutta välissä eh-

tii nousta Saksan **Daniela Santos Prause** ja Hollannin **Mireille Hink**. Yleisö odottaa jännittyneenä kilpailijoita tulosten laskennasta, läpipääsemätön ihmismassa peittää kilpailijat heidän tullessaan ja alkaa monikielinen numeroiden kysely. Hilde: 11 hippua, Esther 10, Daniela 9, Mireille 11... Pia 12! ja perässä Anita Räisänen myös 12. Nousujärjestystä ei muista enää kukaan, on odotettava tuloslistoja. Niiden tullessa voidaan todeta Keräsen sukuun tulleen taas yhden maailmanmestaruuden ja Suomeen ensimmäinen kaksoisvoitto, ei se Puola sittenkään niin paska maa ole.

Miesten finaali alkaa, Keränen tyhjentää vaskoolinsa vain kolmella kaadolla. Strategia sisältää melkoisen riskin, nopeimpana hän nousee hirmuajalla 1:14, mutta ei näytä tyytyväiseltä. Hetkeä myöhemmin peräs-

sä seuraavat hollantilaiset **Ruurd Van Wijhe** ja **Sam Sosef**, sitten Itävallan tuntematon **Karlheinz Schmidlehner**, Suomen Jari Järvinen ja yhdessä ryppäässä käytännössä kaikki muut. Yksi toisensa jälkeen puistelee päätänsä, hippumäärä näyttää pieneltä, olihan hetkeä aiemmin sekä veteraaneilla että naisilla täydet 12 hippua piilossa. Taas hipunlaskennan jälkeen monikielinen puheensorina täyttää numerolapun luovutaneiden kilpailijoiden ryhmän. Veikko 7, Ruurd 4, Sam 7, Karlheinz 7, Jari 6, kilpailija toisensa jälkeen tulee, eikä kenelläkään yli seitsemää – Veikko ottaa neljännen maailmanmestaruutensa. Keräsen perheellä on totisesti aihetta juhlaan!

Jälkikirjoitus:

Taannoin kerroin hollantilaisille ystäväilleni vitsin: "Once upon a time there was a gold panning competition and Veikko Keränen made a mistake..." (Olipa kerran kullanhuuhdontakilpailut ja Veikko Keränen teki virheen) Vitsi upposi jo silloin hyvin. Sunnuntai-illan juhlissa he muistuttivat minua ja kaiketi Veikkoakin vitsistä. Viikko kisojen jälkeen Itävallan epäonninen Leo Deinhofer voitti Hollannin kisoissa kaikki sarjat ja palasi kotiin neljä kultamitalia kaulassa. Viikko siitä oli Himoksella EM-esikisat, joissa Veikko Keränen putosi sekä miehissä että veteraaneissa jo karsinnoissa. Toisilla sitä on taito voittaa nimenomaan oikeat kilpailut.

Jouko Korhonen

Viikon päätteeksi järjestettiin maailmanmestarien kilpailu. Suomen menestys näkyy: 12 suomalaista, vanhaa ja tuoretta maailmanmestaria.

Lapin Kullankaivajain Liiton HARD ROCK -Pikkujoulut, Part II 9.–11.12.2011 Oulussa

*Tervetuloa viihtymään kanssamme Ouluun
ja Raahen Laivakankaalle!*

Ohjelmassa

PERJANTAI 9.12.

Kaivosekskursio Nordic Mines AB:n kovan kiven kultakaivokselle Raahen Laivakankaalle perjantaina 9.12. Lähtö yhteiskuljetuksella "Holiday Inn Oulun" edestä, Kirkkokatu 3, kello 12.30.

LAUANTAI 10.12.

* **Kultapitoinen kaupunkikierros**
Oulun keskustassa paikallisten aktiivijäsenten opastuksella alkaen kello 10.00

* **Kullanhuuhdontakisat** Ravintola Tarantellassa n. kello 11–16

* **"Onnen hippuja"-teoksen julkistamistilaisuus** Holiday Inn Oulun ravintolan kabinetissa kello 17.00. Paikalla Anu Törmä, Ilkka Ärrälä ja Seppo Kummala teoksen julkaisevasta Törmä-Ärrälä Oy:stä.

* **Lapin Kullankaivajain Liiton pikkujoulut. Tierna-ajan Joulupöytä**
Hotelli Holiday Inn Oulun kabinetissa alkaen kello 18.00. Runsas pikkujoulubuffet noutopöydästä 39 € / henkilö.

Holiday Inn Oulun majoitustarjous LKL:n jäsenille 9.12.–11.12.2011

(majoitushintaan sisältyy aamiainen sekä asiakassauna ja -uinti)

- ♦ 67 € / vrk / 1 hengen huone
- ♦ 80 € / vrk / 2 hengen huone
- ♦ Lisävuode lapsille 22 € / vrk
- ♦ Saunallinen tai poreammeellinen huone, lisäveloitus 25 € / vrk
- ♦ Hotellin asukkaille veloituseton autopaikoitus

Sitovat majoitus- ja pikkujoulubuffet-varaukset 28.11.2011 mennessä suoraan Holiday Inn Oulun myyntipalveluun: puh. +358 8 883 9111 tai e-mail: oulu.holidayinn@restel.fi. HUOM! Varausta tehtäessä käytettävä varaustunnusta "Kullankaivajat".

Pelkät pikkujoulubuffet-varaukset ilman majoitusta 28.11.2011 mennessä suoraan LKL:n toimistolle, puh. 0400 836 500 tai e-mail: info@kullankaivajat.fi

Kaivosekskursiolla paikkoja 54 ensimmäiselle. Ohjelma tarkentuu myöhemmin. Kaivosekskursion ilmoittautumiset LKL:n toimistolle, puh. 0400 836 500 tai e-mail: info@kullankaivajat.fi

KIRISTÄÄKÖ

Tällaiset rennot, aurinkoa ottavat sopulit olivat yleinen näky Lapissa viime kesänä.

VANNE PÄÄTÄSI?

Tuudessa 13.6.2011 voimaan tullessa EU-lähtöisessä aselaissa edellytetään käsitu-
lasetta hankittaessa poliisin haastattelua, 270 kysymyksestä koostuvaa ”kiristäkö vanne päätäsi” -tyyppistä henki-

siä ominaisuuksia mittaavaa soveltuvuustestiä sekä lääkärin lausuntoa henkilön soveltuvuudesta. Lisäksi on osoitettava aktiivinen harrastuneisuus.

Liiton jäsenetuvaltauksilla tapahtuneita aisan yli hyppimisistä kuunnellessa tulee jos-

*Karuojan saniteettitilat edustavat hätkähdyttävää wau-arkkitehtuuria kultamailla. Nenän puute-
rointi voi olla vesisateella haastava kokemus.*

Iikka Kosola ja metallinpaljastimella löytynyt sormus.

kus mieleen, että liitto voisi kopsata edellä mainitut edellytykset yhteisvaltauksien kaivuluvan myöntämismenettelyyn.

Muutama mätä muna mahtuu porukkaan jo ihan tilastotieteellisenä todennäköisyytenä. Jotkut eivät usko Villin Lännen kuolleen, ja toiset löytävät napapiirin ylittäessään itsestään sisäisen konkistadorin. Valtaosaltaan meno ja meininki liiton valtauksilla on kuitenkin mitä mainiointa.

Töitä alueilla painetaan tosissaan ja tulostakin tulee. Iltanuotioilla kerrotaan legendarinoiden ohella ilahduttavia uutisia hippulöydöistä. Henki on hyvä ja innokkaat utamitkin saadaan neuvottua ja sosiaalistettua vanhan kaivoslain ja kultamaiden paremman perinteen mukaisesti tehtyyn, vakavasti otettavan kaivutyön malliin. Muualta maasta kadonneeksi kansanperinteeksi muuttunut talkoohenkeä ja yhteen hiileen puhaltamistakin porukasta löytyy.

Pitkin kesää tihkui kuitenkin tietoja myös ryhdittömästä toiminnasta liiton valtauksilla, joten kävimme puheenjohtaja **Jouko Korhosen** kanssa kesäisellä lauantaikävelyllä liiton valtauksella Lemmenjoen Karuojalla. Paikalla oli aktiivista ja asiallista kullankai-vutoimintaa.

Lemmenjoella kulta valmiiksi jalostettua

Karuojan karpaasina alun perin 1990-luvulla kunnostautunut (mm. Karpaasi-hippu 75 g vuonna 2000, J. Korhonen ja **J. Järvinen**) Jokke oli tyytyväinen näkemäänsä; maita oli käännetty hänen ja Järvisen Jarin Jäkälä-äyt-sille siirtymisen jälkeenkin. Ja nyt tutkimusta alueesta vielä valtauksen liitolle myyneen Bosse & co:n montutkin pois laskettuna.

Jos kuluneena kaivukautena liiton Pal-sinperän valtauksilta saatiin saaliiksi huomattavan suuri määrä koruluokan hippuja, niin Lemmenjoen lippua piti korkealla Karuojan valtaus: sieltä saatiin kultaa valmiiksi jalostetussa muodossa.

Poikansa kanssa alueella kaivanut **Iikka Kosola** löysi metallinpaljastimellaan puron rantatöyrään alta kultasormuksen. Sisäpuolelle on kaiverrettu teksti ”Annie” ja jotakin muuta. Sormuksen saa takaisin varmoja tuntomerkkejä vastaan laittamalla tiedon kaiveruksesta Iikan sähköpostiin: iikka.kosola@gmail.com.

Tai jos sormus on ajatuksella lepikkoon paikattu, niin laittakaa siitäkin tieto Iikal-le, että mies voi realisoida löytönsä.

Mullis'

Metallinpaljastinlöytö

Bizebaze Palsilta

”Pitkään olin ajatellut, että 50 vuotta kun täytän, niin sitten lähden Lappiin kaivamaan kultaa ...”

Ihan niin pitkään ei **Kurkisen Matin** tarvinnut odotella. Kun emäntä vaihtui, pääsi Matti lähtemäänkin jo vähän aiemmin. Tankavaaraan painuttiin vuonna 2005, koska muutakaan paikkaa ei tiedetty. Vuonna 2006 Kurkisen porukka liittyi Lapin Kulankaivajain Liittoon.

Aika onnettomat olivat Matin omasta mielestä vehkeet eka reissulla liiton valtauksille. Matkassa oli pelkkä vaskooli. Silti Kaajanin pelastuslaitoksen paloesimies Matti Kurkinen oli kultahommista ihan liekeissä.

LAPIN KULTA ON LIIAN PUHDASTA

– Minelab GBX-4500, kallis on. On. Itäkin aioin ensin jonkun alle tonnin vehkeen ostaa...

Kultaan liittyviä videoklippejä maailmalta surffaessa Matti innostui metallinpaljastimista. Vaimo tosin epäili – ja kaikki muutkin sanoivat, että metallinpaljastimella ei kultaa löydy.

Aluksi Kurkisen Mattiakin kovin mietitty. Hän selasi mainoksia ja videoklippejä.

Mietti olevansa ainut. Kukaan muu koko Suomessa ei olisi niin tyhmä, että tuollaisen vehkeen ostaisi. Ja niin kalliinkin vielä. Nyt, Matin löydön jälkeen, kuuluu yksi jos toinenkin olevan hankkimassa jopa kalliimpaakin uutta mallia.

Matti Kurkisen Divepointista Närpiöstä hankkima Minelab GPX-4500 metallinpaljastin ja 16,3-grammainen Roka-hippu.

Kalliita kumpikin.

Kurkisen porukan saalista kultakesältä 2011. 16,3-grammainen Roka-hippu ja GIN-pullon korkki löydetty metallinpaljastimella, muut rännittämällä.

Detektoriporukalla on aktiivinen net-tisaitti www.arremaanalla.com, jolla argu-mentoivat aartenetsinnän asiantuntijat. Yksi vakikirjoittajista vakuutteli Kurkiselle, että Lapin kultaa on mahdotonta löytää pal-jastimella, koska se on liian puhdasta, toi-sin kuin Australian hiput.

Pari päivää ennen Kurkisen löytöä mie-het aivan sattumalta törmäsivät montun reu-nalla Bizebaze Palsilla. Kanta metallinpal-jastimen toimimattomuuteen kullan etsin-nässä oli vankkumaton: ”Jaa, taidat olla se nimimerkki Mattson...”.

Kurkista vähän harmittaa se, että tinka-kumppani poistui Palsin valtaukselta seuraa-vana päivänä.

– Olisin voinut sanoa, että kato nyt. Löy-tyyhän.

I HEAR VOICES...

– Hyvä laite on, mukava etsiä. Nyt en mil-lään antaisi pois. Kunhan vielä oppii parem-min ääniä kuuntelemaan.

Vasta tälle kaivukaudelle 2011 Matti hankki rännit ja pumpun. Matti asusteli

perheen, johon kuuluvat elämänkumppani **Eija Järvinen** ja pojat **Roope** (5 v.) ja **Kaa-po** (3 v.), kanssa asuntovaunussa Palsilla neljä viikkoa. Olkavarret rutisten kärrättiin ja rännitettiin Palsinojan penkkaa, valtaosa kesän saaliista kertyi rännittämällä.

Silti suurimmat kipinät pölähtelivät me-tallinpaljastimen suunnasta. Kurkista har-mittaa se, että vielä kolmen vuoden käytön jälkeenkään hän ei koe saavansa kaikkea irti koneen ominaisuuksista. Hän toteaa huo-nosti opiskelleensa, mutta ensi kesään men-nessä tilanne on korjattu. Hienosäätö on silloin kohdallaan ja lukuisat valmiiksi kar-toitettut mielenkiintoiset kohteet odottavat.

MINELABIN KANSSA ILTAKÄVELYLLÄ

– Ennen tätä löytöä paras löytö kultamailta on ollut kahdenkymmenen markan kolik-ko vuodelta 1956.

Paljon kaivetusta Palsinojan penkasta Bizebaze Palsilla löydettiin tänäkin kesänä ihmeen paljon koruhippuja. Tieto heti tur-peen alta löytyneestä 4,6-grammaisesta hi-

pusta sai Matti Kurkisen viemään Minelabinsa iltakävelylle vielä monttupäivän päätteeksi.

Lähellä omaa monttuaan Matti aikoi jo heittää homman sikseen, mutta päätti kuitenkin vielä tarkistaa edellisenä päivänä lopetetun naapurimontun pohjat. Montun oli alun perin avannut jo aiemmin poistunut pariskunta, ja viikon päivät sitä oli kaivanut Matille tutuksi tullut mies.

Tämä oli pari päivää noitunut, että hän ei ala rapakalliota kaivamaan ja pakannut sitten kampeensa. Mattia oli hiukan oudoksuttanut, koska montun pohja oli vielä savensekaista maata eikä puhdasta rapakalliota, ja siksi hän varmaan päätyikin sitä metallinpaljastimensa kanssa vielä tutkimaan.

ROKA-HIPPU

– Laite päästi hirveän parkaisun, ja arvelin että pullonkorkkihan se siellä taas on.

Pohja oli kuitenkin koskematonta maata, joten hittojako pullonkorkki siellä olisi piileksinyt, ja niinpä Matilla heräsi aavistus että nyt sieltä löytyy kultaa.

Matti kaivoi ja ääni pysyi paikallaan, mutta katosi sitten. Hän rupesi etsimään ääntä sivuun kaivetusta kasasta.

Kolmesti Matin piti vielä käydä siirretty maakasa läpi, ennen kuin kohde oli lukittu.

Eija Järvinen sekä Roope (5 v.) ja Aapo (3 v.) Kurkinen kultaleirissä Bizebaze Palsilla.

– Pekhana. Onko se tuo!

Tunne oli uskomaton. Riemunhuudot saivat vastarinteen vakuuttumaan siitä, että jotakin oli löytynyt. Juosten Matti vei löydön Eijan ja hipulle nimen etunimiensä kautta antaneiden Roopen ja Kaapon ihas-teltavaksi. 16,3 grammaa painava Roka-hippu oli maannut naapurin melkein hyvin tekemän montun pohjassa alle kymmenen senttimetrin syvyydessä odottamassa otta-jaansa.

Pitkään odotettu toteutunut haave vei unet siltä yöltä.

Matille löydön teki erityisen hienoksi se, että epäilevistä tuomaista huolimatta hän oli itse jaksanut uskoa metallinpaljastimeensa. Kurkisen perheen kultaisen kesän hieno päätös on siinäkin mielessä merkittävä löytö, että se lienee **Kalevi Tiilikaisen** kesällä 1988 Hangasojalta löytämän, liki 40-grammisen hipun jälkeen toiseksi suurin Lapis-ta metallinpaljastimella löydetty hippu.

Sotkamolainen paloesimies Matti Kurkinen sai mukavan lomakorvauksen löytäessään 16,3-grammisen kultahipun Lapin Kullankaivajain Liiton valtaukselta Palsinojalla.

LKL:n ylimuistoinen valokuvauskilpailu

Lapin Kullankaivajain Liitto julkistaa avatuksi perinteisen ylimuistoinen Kultakuvakisan. Sen avulla pyritään saamaan liiton arkistoon laadukkaita ja todistusvoimaisia kuvia kultamailta. Lisäksi halutaan nostattaa innostusta ainutlaatuisen kultaperinteemme taltioimiseen.

Kultakuvakisan kilpailuaika päättyy 31.12.2011 +- pari päivää. Voittajat ruoditaan LKL:n seminaariristeilyllä tammikuussa 2012. Sarjojen parhailla on luvassa Lapin kultaa. Muitakin palkitaan.

Kilpailusarjoja on perinteiset kolme:

1

Kullan murut

kuvat kullasta ja muista kullankaivun yhteydessä talteen otetuista arvomineraaleista

2

Työn kuva

kullankaivun eri työvaiheet

3

Kullankaivaja kotonaan

kultaleirin jokapäiväisestä arjesta ja tulevaisuuden legendatarinoista kertovat kuvat

Kuvat voi toimittaa paperivedoksina liiton osoitteeseen: LKL Ry, PL 86, 99871 Inari tai lähettää riittävän korkearesoluutioisina digikuvina liiton toiminnanjohtajan sähköpostiin: mullin.mallin@gmail.com.

Kilpailukuvia ei palauteta, vaan ne säilytään liiton arkistossa, jossa ne ovat käytettävissä yhdistyksen julkaisuissa kuvaajan nimi mainitsemalla.

Pönkylä pihahellan levyn päällä. Mittakaavana, vaan ei arvon mittana finanssihaiden keikuttama 2 euron kolikko. Kulta on valuutoista vakain.

20-grammainen Pönkylä Sopukullasta

Lapin Kullankaivajain Liiton kesäaikainen toiminnanjohtaja **Kauko Matilainen** tarttui liiton kälyiseen päivyestyskännykkään välittömästi **Reijo ja Pirjo Kantasen** kaivuilmoituksen Palsin raporttipostilaatikosta saatuaan. Heinäkuussa Sopukulta-valtauksella Palsinojalla kaivaneelle pariskunnalle oli ilmeisesti tullut virhe uutta kaivuilmoitukslomaketta täytettääseen.

Että 20-gramman hippu lapiokaivulla liiton valtaukselta. Joopa joo.

Paras tarkistaa ja korjata tieto välittömästi, ennen kuin se menee viranomaisille koottavien tilastotietojen joukkoon.

Lappu oli kuitenkin oikein ymmärretty ja täytetty. Tieto oli oikea. 25.7.2011 Kantasten rännistä löytynyt Pönkylä-hippu punnittiin Kutturantien Kultakioskilla **Lyyli Huhtamellan** digivaakalla tasan 20-grammaiseksi. Myöhemmin kotona Joutsenossa tasapainovaaka näytti juuresharjalla oksidoitumista ja muista epäpuhtauksista puhtaaksi hinkatullee hipulle vielä 200 millää enemmän painoa.

Kullan kanssa kullan kimppuun

Lapissa Reijo Kantanen on vaeltanut 50 vuotta, ihan teinipojasta lähtien. Ensimmäiset parikymmentä vuotta kala- ynnä muut luontoretket suuntautuivat Käsivarteen,

Rahanarvoista ainetta ainakin.

Reijo ja Pirjo Kantasen monttu luomalavoineen Palsinojalla.

Norjan Finnmarkiin ja Ruotsin Lapin suur-
tunturialueelle.

Vaimo tuli matkaan vuonna 1975, ja se toinen kulta 80-luvun taitteessa. Vaskauskipinä syttyi Sotajoen Papinhaminassa, ja kultakuumeen akuutein vaihe kesti viitisentoista vuotta. Ensin hankittiin porukkavaltauksia ja viimeiseksi ihan ikioma. Porukkavaltauksille kävi niin kuin niille ruukkaa käydä. Porukat hajoilivat mikä mistäkin syystä, ja kun omaltakaan paikalta ei mitään mullistavaa löytynyt, laski kovin kuume valtausajan päätyttyä.

Puolenkymmentä vuotuista matkaa tuhannen kilometrin päähän ison hipun metsästyksen vaihtui jälleen kalastukseen, marjastukseen ja muuhun näennäisesti vähemmän orjuuttavaan. Joka kesä kuitenkin käytiin pari kertaa myös kultamailla. Ihan vain

näppituntuman säilyttämiseksi, ja aina sieltä joku pikku hippukin mukaan löytyi.

Pelimanni-Reijo oli kysytty vieras tuttu- jen valtauksilla ja myöhemmin myös Kul- takioskin lauluilloissa.

Hääpäivälahja

Vuonna 2008 muuttui taas nuotti. Kanta- set liittyivät Lapin Kullankaivajain Liittoon ja alkoivat kulkea liiton yhteisvaltauksilla. Meno ja meininki valtauksilla oli näyttävää, kun yhtä aikaa kilkatti ja kalkatti pari- kolmekymmentäkin hakkua ja lapiota ja pum- put hyrräsivät taustalla.

Kun jostakin löytyi isompi hippu, syn- tyi montun ympärille pienimuotoinen kul- taryhtäys. Tavallisin tulos oli kuitenkin muutama hengetön – tai sitten aivan ”hä- vytön”, joka on niin pieni että se häviää sil- mistä kultaa vaskoolista etsiskellessä.

Mutta hiput Palsilla ovat kauniita. Kau- nis oli 36-vuotishääpäivän aattona Kanta- sen ränniin kilahtanut 20,2-grammainen- kin. Ylärihloihin jäänyt hippu pomppi rän- ninpesussa ensin ruutumaton yli. Sitten yli liian pienisilmäisen verkkoritilän ja lopuksi niin tiukasti kiinni suurännin toiseksi vii- meiseen putkirihlaan, että irtosi vasta puu- konkärjellä nitkuttelemalla.

Reijo Kantanen totesi ääneen hipun ole- van aika pönkylä sitä käsissään pyöritelles- sään. Siitä hippu, jota Kantanen aluksi luu- li pelkäsi kameleonttikiveksi, sai nimen.

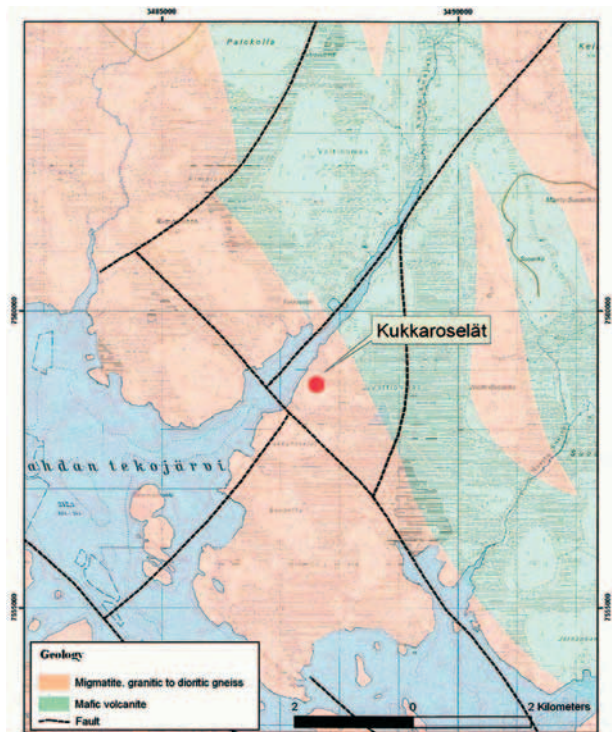
Löytötarina todistaa sitkeyden merkitys- tä lapiomiehenkin hippulöydöissä; ei tarvit- tu kuin 30 vuotta tämän pönkylän löytä- miseen. Sotajoen pelimanni Reijo Kantanen on aivan varma, että seuraavan 30 vuoden kuluttua löytyy heti toinen samanlainen.

MSP

Graniitti-intrusion aiheuttama muuttumiskehä Kukkaroselässä

Vuosien 1981–82 aikana GTK:n Rovaniemen yksikön johtoa oli matkoilla Afrikassa ja sairaana, jolloin sijaiset hoitivat vastuunlaiset tehtävät. Niinpä minulle lankesi yhdistetyn geokemian näytteenotto- ja analyysiryhmän johtajuus. Johdettavanani oli silloin 95–120 henkilöä ja muutaman silloisen miljoonan budjetti. Henkilömäärä vaihteli vuodenajan mukaan, kesäisin oli enemmän väkeä kuin talvipakkasilla. Tätä pestiä olen sittemmin nimittänyt sanalla ”sadanpäämies”.

Silloin oli valtaa ja väkeä, ja koko porukka oli iskukunnossa. Niinä aikoina Kemijoki Oy kaivoi kanavan Lokan ja Porttipahdan välille. Kaive-
tusta maasta löytyi runsaasti kalsedonia, jota etenkin **Jorma Valkama** keräili, ja minäkin otin muutamia talteen. Vuotsossa alueen malmipotentialia pohdis-

Kuva 1. Kukkaroselän sijainti ja kallioperäkartta

keltuani päätin otattaa moreeninäytteitä ja teettää geofysiikan mittauksia Kukkaroselän alueella.

SIJAINTI JA GEOLOGIA

Kukkaroselkä sijaitsee niemessä Porttipahdan tekoaltaan pohjoisrannalla. Kallioperä koostuu arkeisista gneisseistä ja Keski-Lapin vihreäkivialueen metavulkaniiteista ja -sedimenteistä (Kuva 1). Kivilajikontakti jakaa niemen siten, että gneissit ovat vallalla pohjoispuolella ja vihreäkivet eteläpuolella. Kontaktissa on notkelma, jossa kasvaa karbonaattikiveä indikoivaa järvikaislaa. Maa- peite koostuu moreenista, jota on osittain rapautuneen kallion päällä 0,5–1 m.

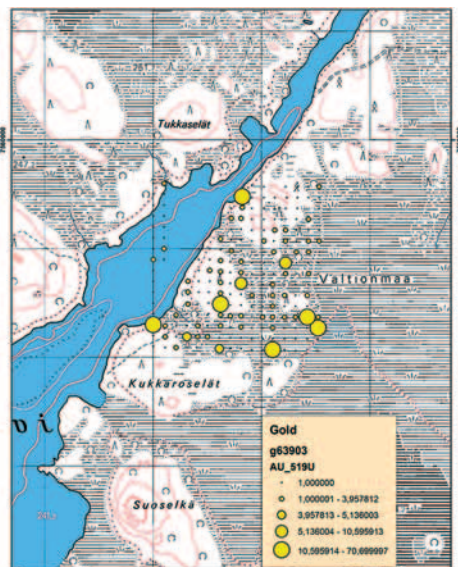
Kallioperäkartta antaa summittaisen kuvan kallioperästä, mutta kairauksilla on saatu huomattavasti yksityiskohtaisempaa tietoa kivilajeista. Kukkaroselän kallioperä poikkeaa kartan (Kuva 1) antamasta tilanteesta. Tosiasiassa gneissien ja vihreävihreäkiven kontakti on päinvastoin kallioperäkartaan nähden. Keski-Lapin vihreäkivialue on altaan puolella etelässä, ja pitemmälle metamorfoituneet gneissit jatkuvat pohjoiseen päin. Lisäksi malmitumisen aiheuttama graniitti ei ole lainkaan päässyt karttaan. Kartalla oleva punainen piste, joka merkkää esiintymän sijaintia, on täsmälleen sillä kohtaa, missä on Nattasen ikäluokkaan (1,6 miljardia vuotta) kuuluva graniitti.

MOREENIN GEOKEMIA

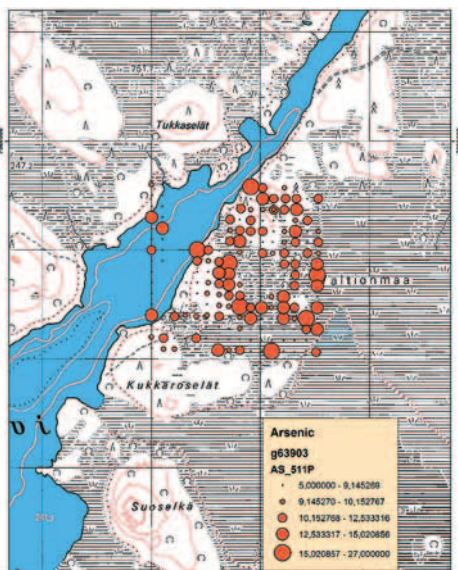
Moreenin geokemia on peitteisillä alueilla oikotie malmin löytymiseen. Kukkaroselän tulokset osoittavat, että graniitin aiheuttama muuttuminen kallioperässä heijastuu moreenin geokemiassa erittäin selvästi.

Kulta- ja kuparipitoisuuden (Kuvat 2 ja 4) pohjoisin anomalia on juuri sillä paikalla, missä on tutkimusmonttu (Kuva 6). Arseeni- ja hopea-anomaliat osoittavat graniitin ympärillä olevaa muuttumiskehää.

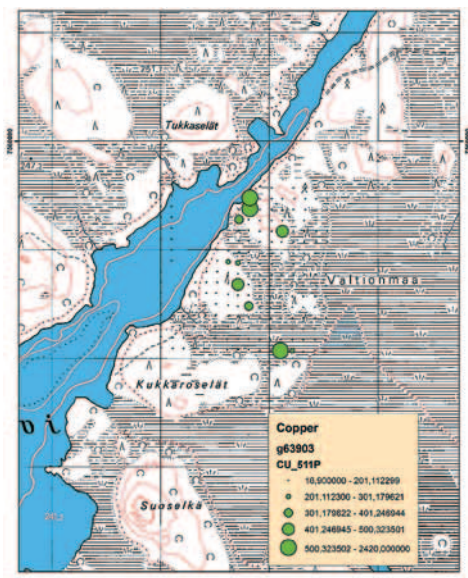
Kukkaroselän tutkimista oli tarkoitus jatkaa, mutta rahoituksen puuttuessa se jäi tulevien tutkijoiden tehtäväksi. Tähän hank-

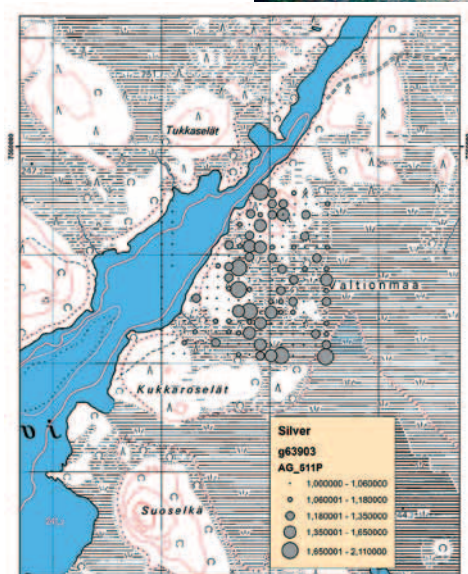
Kuva 2. Moreenin kultapitoisuus Kukkaroselässä.

Kuva 3. Moreenin arseenipitoisuus Kukkaroselässä.

Kuva 4. Moreenin kuparipitoisuus Kukkaro selässä.

Kuva 5. Moreenin hopeapitoisuus Kukkaro selässä.

keeseen osallistuivat aluksi Vilho Mäntynen ja Stacy Saari sekä joukko oppisopimuskoulutuksessa olleita opiskelijoita. Jatkotutkimuksiin osallistuivat FT Pertti Sarala ja opiskelija Lauri Sainmaa. Tutkimuksissa tehtiin kairauksia aluksi talvella. Kaikkein ankarin tilanne oli, kun kävin tarkastamassa kairausta, jolloin kylmyys oli -25°C , ja tuuli kävi navakasti Porttipahdan altaalta. Kairaaajilla oli tuulensuoja ja kelkkahaalarit. Lämmin varustus oli minullakin, mutta kyllä siinä kynnet kylmeni.

Kuva 6. Kulta- ja kuparipitoinen kvartsisuo-nisto muodostaa breksiamaisen rakenteen emäksisessä vulkaniitissa.

Kukkaro selässä on erikoisen hyvä mahdollisuus jatkaa kultaesiintymän tutkimista rikastamalla moreenin raskaita mineraaleja ja kultaa rännityksellä. Vettä on Porttipahdan altaassa riittävästi, ja paikalle pääsee Mäkarästä kapeaa metsäautotietä myöten tavallisellakin autolla. Muutakin keltaista arvotavaraa siellä on. Altaan rantajängät ovat keltaisenaan hillaa sään suosiessa.

KIRJALLISUUS

Elis Pulkkinen & Heikki Salmirinne, 2008. Raportti kultatutkimuksista Sodankylän Kukkaro selän alueella vuosina 1999–2001. GTK, Pohjois-Suomen yksikkö M19/3724/2008/10/32. 20 s.

Kultaristeily

Tukholmaan M/s Mariellalla

20.–22.1.2012

10 v. JUHLARISTEILY

Pääteemana: MITEN KÄY KULLAN HINNAN

Kulta on kansainvälistä keltaista rahaa – mutta taitaa se olla vielä jotakin enemmänkin, jotakin vaikeasti määriteltävää ja sillä on merkittäviä vaikutuksia ihmiseen, yhteisöihin, historiaan... Joku viisas on sanonut, että kulta ei ole metalli ensinkään, vaan se on tiiviisti pakattua valtaa ja vaurautta.

Eiköhän pieni keskustelu kullan arvosta, arvon muutoksista ja tulevasta hintakehityksestä ole tyylikäs aihe 10-vuotisjuhlaristeilyllemme.

ILMOITTAUTUMISET:

Heli Rapakko 040 593 5337 tai heli.rapakko@gmail.com viimeistään 20.12.2011 mennessä.

Ilmoittautumisesi yhteydessä kerro nimesi, syntymäaikasi, mahd. LKL:n jäsennumerosi, hytti-luokka, kansalaisuus sekä tarvitko osallistumistodistusta VR:n lippua varten (edellistä varten myös osoitteesi). Perjantain iltapäiväseminaariin tulee myös ilmoittautua.

HINNAT / HENKILÖ

jäsen / ei-jäsen

123 / 133	A 4-hengen hytissä
135 / 145	A 3-hengen hytissä
160 / 170	A 2-hengen hytissä
234 / 244	A 1-hengen hytissä

Hinta sisältää risteilyn valitussa hytti-luokassa sekä seminaariohjelman mukaiset tarjoilut.

Perjantai-iltapäiväseminaari risteilyyn osallistuvalla 5 e / henkilö. Muut LKL:n, SJHY:n, Geologisen seuran jäsenet: 10 e / henkilö. Ulkopuoliset 20 e / henkilö.

Maksut LKL:n tilille **FI95 1201 3000 1135 62 viimeistään 20.12.2011**. Maksuun tarvittavan viitenumeron saatte ilmoittautumisen yhteydessä Heliltä.

Ohjelma täydennetään piakkoin!

Vanhenevien valtausten omistajat – Herätys

Uuden kaivoslain ikävistä puolista on puhuttu tässä lehdessä sivutolkulla. Joskus on mahdollisuus kirjoittaa myös jotakin positiivista: Vanhalle valtaukselle voi hakea jatkoaikaa uuden lain mukaisesti myös silloin, kun kymmenen vuotta on tullut täyteen.

Jos olet hoitanut asiiasi mallikelpoisesti, kultaa on edelleen jäljellä ja kykenet / haluat jatkaa paikalla, niin paperia sisään Tukesin uusien ja vanhojen lupakäsittelijöiden hämmästeltyväksi. Vanhan kaivoslain mukaanhan, kun kymmenen vuotta tuli täyteen, kaivosviranomainen ei voinut myön-

tää jatkoaikaa, vaikka olisi kuinka halunnut.

Nyt siis voi. Mutta jos valtauksesta luovutaan, sille tulee kolmen vuoden karenssi, minkä lyhentelyyn laki ei anna mahdollisuuksia.

Hakemus täytyy muistaa jättää ennen kuin vanha valtaus vanhenee. Siinä tulee olla perustelut jatkoajan myöntämiselle ja jämäkkä kaivusuunnitelma. Uuden lain mukainen maksimikoko on viisi hehtaaria, vanhassa laissahan se oli seitsemän. Jos vanha palstasi on suurempi, niin piirtele kartalle ne kaistaleet, joista haluat luopua – tai voit yrittää hakea kahta kolmen ja puolen hehtaarin kullanhuhdontalupaa, jos perustelut ja lompakkosi sen kestävät.

Kaivosasetus valmistunee joulukuussa ja vasta sen jälkeen tiedämme tarkkaan, minkälainen tuleva hallintokäytäntö on. Kunhan nämä asiat selviävät, teemme lehteen uusista kuvioista perusteellisen jutun ja ohjeistamme mallilomakkeilla jäsenistöämme.

Tukesin www-sivut ovat täydentyneet syksyn aikana kiitettävästi. Lueskelkaa sieltä ajantasaiset hakuohjeet ja käytännöt.

<http://www.tukes.fi/fi/Toimialat/Kaivokset/>

ps.

Nyt on sitten ympäristöluvan ja kullanhuhdontaluvan yhtäaikainen haku ainakin teoriassa mahdollista. Tällä tavalla lupajonotusaika lyhenee puoleen.

Latvasta tyvhen

Kultakodin pihalta kaadettiin variksenlaulupuu ameriikan malliin

■ Kultakodin nurkalla kasvanut, puollittain keloutunut honka oli pikkuhiljaa muuttunut arvaamattomaksi turvallisuusriskiksi. Synkkinä syysöinä, tuulen mourutessa Isolta Inarilta se kolisteli kuivia latvaoksiaan alas. Kaikkein vahvin pankaoksa, se joka oli ottanut isännän roolin latvan kuoltua pystyyn, pöjötti suoraan Kultakodin saunaosaston päällä. Samalla koko honka oli siihen suuntaan kallellaan. Vasemmalle.

Oli tullut aika antaa sille häätö.

Kultakodin hallitus arpoi kokouksessaan, että uhratako kamikaze-kaadolla Kultakodin

sauna, sähkölinjat vai aita ja naapurisopu. Onneksi päädyttiin aboristin eli puunhoidon ammattilaisen apuun. Lemmenjoen Kuivajärveltä löytyi yllättäen alan konkari. **Pentin Matin Pipe** lupautui hoitamaan hankalan vuokralaisen hädän modernilla puunhoitotekniikalla. Käytännössä ainoa käytettävissä ollut konsti oli kiipeilymenetelmä ja tarvittavilta osin pystykarsinta.

Kuuden tunnin yhtäjaksoisen puussa keikkumisen jälkeen Pipe seisoj jälleen maassa.

Alhaalla pinta-assistenttina toimi Jouni Kulkki, joka koetti olla sotkematta naruja.

Kuka pelkää Joulupukkia?

Hoida jäsenmaksusi kuntoon

Liiton rahastonhoitajana saa toisinaan mieltäylentävää palautetta vapaaehtoisesti aatteelliseen yhdistykseen liittyneitä täysivaltaisia aikuisia ihmisiä maksamatta unohtuneista jäsenmaksuista muistuttaessa.

“En oo milloinkaa sanonukkaa, että joka vuosi maksaisin. Laskuja tulee nykyään muutenki enemmän ku tarpeeksi – enkä oo tänä vuonna Lapissa ees käynnykkää! Että siis en maksa.”

Kyseessä on yhdistyksen sääntöjen 4. § määritelty ja vuosikokouksen vahvistama **jäsenmaksu**, joka käytetään yhdistyksen toiminnan rahoittamiseen vuosikokouksessa vahvistetun budjetin mukaisesti.

Ei siis pääsy- tai käyttömaksu liiton jäsenetuvaltauksille, jota ei ole tarpeen maksaa niinä vuosina kun ei henkilökohtaisesti ylitä napapiiriä, tai kultaa liiton valtaukselta tulee omasta mielestä kohtuuttoman huonosti. Ei maksullinen Lapinviisumi tai Palasin tullin tullimaksu. Ei puoliväkisin nyhdetty toimintatonni ”machoilevalle pikkuporukalle”, joka on vastustanut mm. kaivuoikeuksien huonontamista ja maksujen korotuksia, sekä muita kulunkaivajan kannalta vallan mainioita asioita.

Vaan kyseessä on todellakin yhdistyksen jäsenmaksu, jonka vastineeksi saa vapaan käyttöoikeuden liiton valtauksille, laadukkaan (!) neljä kertaa vuodessa ilmestyvän jä-

senlehden ja alennetut hinnat liiton järjestämissä tilaisuuksissa.

Liitossa on liki 3 500 jäsentä, ja jäsenrekisterin ylläpito ja jäsenmaksuseuranta hoidetaan liiton rahastonhoitajan työpanokselta. Siksi on valitettavan mahdollista, että toisinaan jonkun jäsenen maksumerkintää päivitetäessä on väsynyt silmä luppassut tai hiirikäsi krampannut.

Liiton arkistossa on kuitenkin paperitulosteet kaikista saapuneista jäsenmaksuista vuodesta 1999 lähtien, ja ristiintarkastava omatarkkailua suoritetaan kaiken aikaa. Jos omassa maksumerkinnässä on mielestänne virhe, niin ottakaa yhteyttä toimistolle. Tutkitaan asia ja oikaistaan mahdolliset virheet.

Tarkastakaa jäsenmaksustatuksenne takasivun osoiteprintistä ja suoristakaa raitonne.

Jäsenmaksun suuruus on 22,00 € jokaiselta puuttuvalta vuodelta, ja tiliyhteys on Nordea 217738-4977. Oma viitenumeronne löytyy Prospäkkärin osoiteprintistä.

t. rahastonhoitaja

ps. Juoruilevat tontut ovat taas lähteneet liikkemä kannalle ja Joulupukki on slurkkeja raateleva peto...

Petronellan kolmion **ISOMMUS**

Kuvassa Kaarreojalla sijaitsevan ”Petronellan kolmio”-valtauksen poikain lisäksi naapuritkin ovat saapuneet ihmettelemään yllättävää, rännistä löytynyttä isommusta.

LÖYDÖSTÄ LISÄÄ SEURAAVALLA SIVULLA ►

Paskempi juttu, sanoo **Saku**. Olen joskus syönyt tukevastikin, mutta kuunaan ole moista aikaiseksi saanut jatkaa **Pentti**. Liekkö MH:n kostoimia aprikoi **Keijo**. Pöyristyttävää toteavat kaikki läsnäolijat yksimielisesti.

Koska ränni on uusi ja käyttämätön, vasta kuu-kausi sitten koottu, suuttumus on vahva. Rikosta, jota ensi alkuun kokonsa puolesta pidettiin karhun aikaansaannoksena, mutta paperin paljastettua Homo Sapiencin tekosiksi, ei voitu sivuuttaa. Jätöksestä otettiin näyte ja lähetettiin yhteiskolehdilla rahoitettuun DNA-tutkimukseen. Vielä ei käytettävissä olevista tietokannoista ole vastaavuutta löytynyt, mutta älköön tekijä syyllistykö muihin raskaisiin rikoksiin, ettei vastaavuutta vastaisuudessaakaan ilmene.

Jälkikirjoitus:

Nyt ensireaktion vihan tunteiden laannuttua on asiaa kyetty pohtimaan siltäkin kannalta, että ehkä urbaani cityvihreä on päättänyt saada luontokosketuksen vaeltamalla Lemmenjoella. Pidäteltyään suolessaan retkimuonia päiväkausia, on tuska käynyt sisäsvessattomassa erämaassa ylivoimaiseksi. Tällöin oudossa ympäristössä eli luonnossa vaeltava ei ole kennyntä vastustamaan sterii-

liltä riukualustalta vaikuttavan uuden rännin vetovoimaa.

Pojat harmittelivatkin sitä, että paikalle viritetty riistakamera oli suunnattu rihlarännille eikä penkalla työvuoroaan odottavalle. Olisi silloin ollut nettiin ladattavaksi kuvia, ihan perseestä.

MT

OSALLISTU IVALOJOKI-AINEISTOKILPAILUUN!

Onko sinulla muistoja ja kokemuksia Ivalojoelta?

Oletko ollut Ivalojoella kalastamassa, retkeilemässä vai kokeilemassa onnea kullan etsinnässä? Vai onko Ivalojoki tullut tutuksi työnteon merkeissä tai omana asuinpaikkana? Kirjoita meille, mikäli Ivalojoki herättää sinussa muistoja, tarinoita tai ajatuksia. Vai löytyykö arkistoitasi Ivalojokeen liittyviä valokuvia, videoita tai muuta materiaalia? Olemme kiinnostuneet kaikista Ivalojokeen liittyvistä kuvista, muistoista, tarinoista ja kokemuksista

Aineistot tulevat tutkimuskäyttöön ja ne arkistoidaan Kultamuseolle. Kirjoituksia, kuvia ja muita lähetettyjä aineistoja ei palauteta. Kultamuseo voi myös käyttää aineistoja julkaisuissaan.

Kolme kiinnostavinta aineiston lähettäjää palkitaan Luontolomien päivänmittaishallinnalla veneretkellä Ivalojoelle kesällä 2012.

Lisäksi kaikkien osallistujien kesken arvotaan 10 kappaletta Ivalojokea käsittelevää kirjapalkintoa.

Lähetä aineistosi 31.12.2011 mennessä joko sähköpostilla osoitteeseen eeva.maijala@kultamuseo.fi tai kauko.launonen@kultamuseo.fi tai postitse Kultamuseo, Tankavaarantie 11 C, 99695 Tankavaara.

Lisäähän aineiston mukaan nimesi ja yhteystietosi.

Lisätietoja: Eeva Maijala, eeva.maijala@kultamuseo.fi, 040 166 2988

Euroopan unioni
Euroopan aluekehitysrahasto

Vipuvoimaa
EU:lta
2007–2013

© Ilkka Ärrälä

Yksinäisten miesten maailmasta on tullut perheiden työpaikka ja koti.

Onnen hippuja -teos julkaistaan pikkujouluviikonloppuna

Onnen hippuja dokumentoi aikalaiskuvaa Lemmenjoen kultamailta. Kirjan tekijät, toimittaja **Seppo Kummala** ja valokuvaaja **Ilkka Ärrälä**, kulkevat kultamailta liki kahden vuoden ajan.

– Kun Ilkka ehdotti minulle kirjaa Lemmenjoen kullankaivajista, en voinut kuin vastata myöntävästi. Tunnetusta löytyi yritteliäs yhteisö ja ihania ihmisiä. Heidän tarinansa ansaitsevat tulla kerrotuksi, Kummala myhäilee.

Ärrälälle Lemmenjoki on tuttu jo 1980-luvun lopulta.

Ilkka Ärrälä

© Ilkka Ärrälä

Seppo Kummala

© Ilkka Ärrälä

– Olen pitkään suunnitellut kertovani kultamailta uurastavien tarinoita. Tämän teoksen toteutus tuli ajankohtaiseksi uuden kaivoslain myötä. Mielestäni on tärkeää dokumentoida sanoin ja kuvin kuoleva ammattikunta, Ärrälä kertoo.

Onnen hippuja julkaistaan Oulussa lauantaina 10.12.2011. Kirjan esittelytilaisuus alkaa kello 17 Lapin Kullankaivajain Liiton pikkujoulun yhteydessä.

Onnea ja kultaa, oikein monta kiloa!

80 v.

- 2.9. Pentti Vataja, Oulu
1.12. Pentti Valkeapää,
Nousiainen

75 v.

- 2.10. Vesa Lehtonen, Järvenpää
22.12. Veikko Riihelä, Kotka
30.12. Pekka Nurmi, Lohtaja

70 v.

- 3.8. Risto Mäläskä, Inari
2.10. Veikko Ryhänen, Helsinki
3.10. Voitto Liuski, Lappeenranta
4.10. Antti Salmikannas, Inari
22.10. Sakari Huttunen, Turku
3.11. Paavo Prepula, Kauniainen
6.11. Seppo Heino, Palokka
15.11. Matti Palola, Veteli
17.11. Antero Heiskanen, Espoo
28.11. Seppo Lilja, Kajaani
2.12. Reijo Jääskö, Törmä
16.12. Aimo Alho, Kyrö
24.12. Kyösti Tammelin, Jyväskylä

65 v.

- 4.10. Kari Mäkitalo, Kurravaara
Ruotsi
10.10. Marja-Liisa Ojala, Nokia
12.10. Seppo Kumpula, Sodankylä
18.10. Erkki Huttunen, Turku
18.10. Paavo Kaarakainen,
Virkkala
22.10. Raimo Kanamäki,
Lemmenjoki
28.10. Tauno Kauris, Kouvola
30.10. Taisto Jurvelin, Puolanka

- 2.11. Risto Rasinen, Pirkkala
6.11. Antti Pelkonen, Söderkulla
10.11. Keijo Kepsu, Utti
11.11. Viljo Kuusela, Espoo
11.11. Jorma Seppänen, Karjalohja
13.11. Martti Kainulainen,
Pieksämäki
17.11. Leo Karvonen, Naantali
19.11. Pentti Yläkangas, Mänttä
23.11. Erkki Niemenmaa, Parkano
23.11. Risto Sihvola, Kouvola
26.11. Yrjö Kokkonen, Kausala
28.11. Reijo Riepponen, Vantaa
30.11. Alpo Alasuutari, Tyrnävä
7.12. Tapio Lammi, Noormarkku
13.12. Veijo Vainoniemi,
Kärjenniemi
16.12. Saimi Aalto, Turku
16.12. Hannu Narsakka, Espoo
18.12. Olavi Hölsä, Savitaipale
20.12. Tapio Marjamäki, Jyväskylä
24.12. Tapio Laine, Pori
24.12. Seppo Ripatti, Mikkeli

60 v.

- 12.9. Matti Haapanen, Tampere
1.10. Heikki Tauru, Hyvinkää
1.10. Risto Viippola, Liminka
8.10. Seppo Hämäläinen, Siuntio
10.10. Juhani Pekkala, Oulu
10.10. Seppo Rajaniemi, Kähtävä
11.10. Marja Alamäki, Haparanda
Ruotsi
11.10. Hannu Leppänen, Terälahti
1.11. Anneli Seppä, Kytökylä
3.11. Tarja Kohtamäki, Kaskinen
4.11. Paavo Kokko, Oulu
5.11. Seija Katainen-Saarijärvi,
Rovaniemi

- 11.11. Seppo Saarinen, Tampere
13.11. Paula Virtanen, Urjala as.
17.11. Pirjo Oksa, Pori
22.11. Aulikki Paasilinna, Ivalo
23.11. Heikki Puustinen, Muurame
24.11. Heli Ryyppö, Effrektion
Sveitsi
26.11. Seppo Alatalo, Raahel
26.11. Tapani Mälitty, Parkano
30.11. Kauko Salmi, Kullaa
2.12. Aaro Lahtela, Tornio
21.12. Marja-Riitta Linnaranta,
Kolkontaipale
28.12. Anja Vilminke, Saloinen
29.12. Pentti Harju, Tikkakoski

50 v.

- 8.10. Kari Korpi, Koivisto
9.10. Jorma Liukkonen, Ivalo
15.10. Anu Tuominen, Helsinki
17.10. Tuija Elminen, Helsinki
23.10. Tarja Siitonen, Kittilä
30.10. Timo Lehtinen, Pyhärinta
5.11. Timo Käyrä, Ii
8.11. Pasi Lahti, Pirkkala
9.11. Jukka Salonen, Piispanristi
30.11. Mats Gripenberg,
Jakobstad
3.12. Jukka Väätäinen,
Hämeenlinna
13.12. Tuure Viitala, Riihikoski
19.12. Esa Seppänen, Sodankylä
24.12. Veijo Heiskari, Liminka
26.12. Ari Luoma-aho, Luoma-aho
27.12. Erik Lövgren, Luleå Ruotsi

HOTELLI KULTAHIPUN TARJOUS LKL:N KOKO JÄSENISTÖLLE

(Jäsenyys todistettava maksukuitilla)

- ▶ YHDEN HENGEN HUONE sisältää aamiaisen 65 € /yö
- ▶ KAHDEN HENGEN HUONE sisältää aamiaisen 80 € /yö
- ▶ SAUNA huonelisä 15 €

Petsamontie 1, 99800 Ivalo
Puh. (016) 320 8800 Fax (016) 66 510

Liiton kunnia- ja perustajajäsenien
Ranta-Marin ja "Kultasilmä"-Kokon
perinteiden vaaliminen jatkuu.

*Varsinaisille jäsenille majoitus -10 %
Avoinna joka päivä.
Tervetuloa!*

HOTELLI INARI
PL 94, 99870 INARI
puh. (016) 671 026
faksi (016) 671 047

LAPIN KULTAA

tarinoina ja hippuina!

Tilaa nettikaupasta www.hipputeos.fi
uudet ja vanhat Lapin tarinat, kultahiput ja kullankaivuvälineet.

Hipputeoksen kullankaivuvälineet myynnissä myös
Tuurin Jalokivigalleriassa.

Pajutie 3, 04310 Tuusula, puhelin 040 545 4833 www.hipputeos.fi

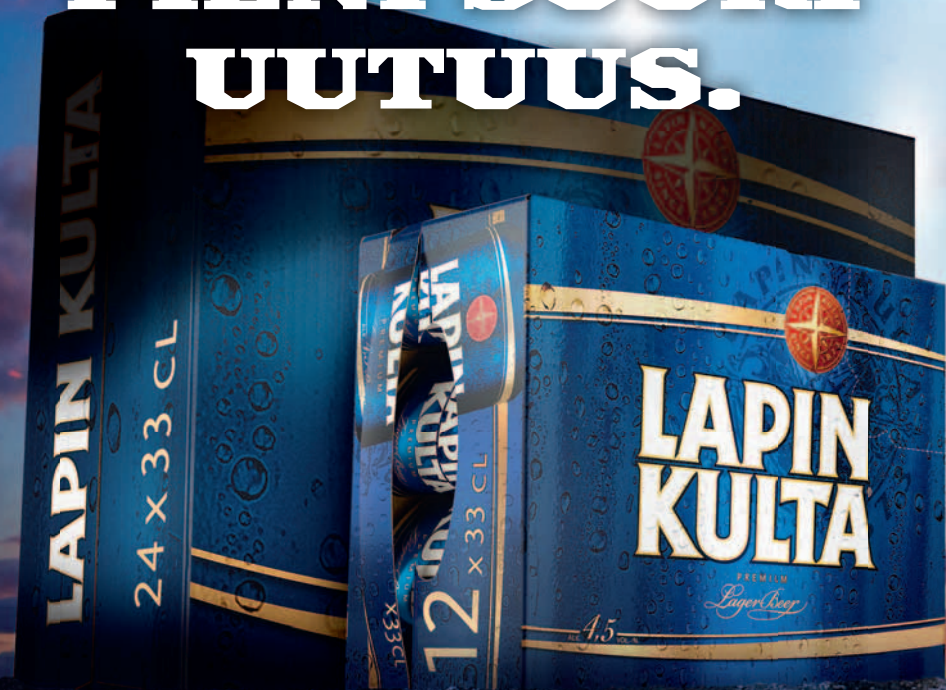

.5362

Itella Green

PIENI SUURI UUTUUS.

MINISALKKU 0,33 L TÖLKKI 12-PACK.

PIENUUDESSA SEN SUURUUS:

KÄTEVÄ KOKO.

MAHTUU JÄÄKAAPPIIN.

KÄTEVÄ KAHVA, HELPPO KANTAA.

PAKKAUS VALMISTETTU

KIERRÄTETTÄVÄSTÄ KARTONGISTA.

PYSÄHDY NAUTTIMAAN.